

DŮVĚŘOVAT LIDSTVU A VESMÍRU DÁT SMYSL

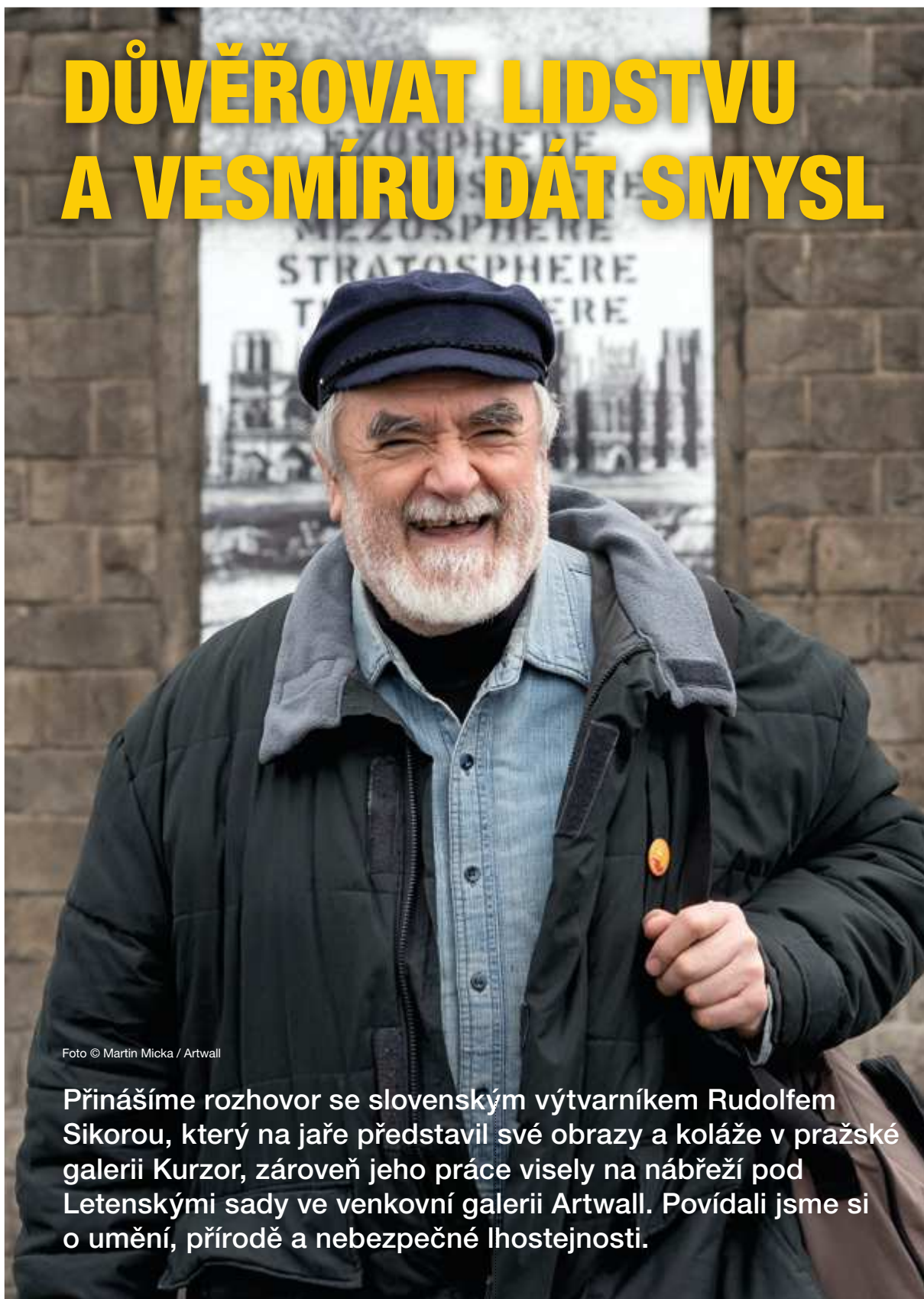

Foto © Martin Micka / Artwall

Přinášíme rozhovor se slovenským výtvarníkem Rudolfem Sikorou, který na jaře představil své obrazy a koláže v pražské galerii Kurzor, zároveň jeho práce visely na nábřeží pod Letenskými sady ve venkovní galerii Artwall. Povídali jsme si o umění, přírodě a nebezpečné lhostejnosti.

Může umění přispět k záchraně planety?

K záchraně planety umění samo o sobě nestačí. Ale může se připojit k dalším aktivitám, abychom dokázali pohnout s lhostejností lidí. Protože mnoho lidí už ví, že se s naší planetou a přírodou něco děje, že klima se hroutí. Více jedinců by si mělo uvědomit, že jejich přístupem je lhostejnost – uvažují o problémech planety, jako by to „někdo“ měl vyřešit za ně, předpokládají, že se to „nějak“ spraví. Jenže nic se neudělá bez nás. Záblesky snahy vidím u mladých – uvědomují si, kam jdeme, a vznikají aktivity, kterým věřím.

Budou takové ojedinělé činnosti stačit?

Je samozřejmě potřeba připomenout také varování vědců, že už je vlastně pozdě. Zrovna dnes jsem četl ve vlaku různé zprávy a všechny informují o bezútesné situaci. Dramatická změna ale nepřijde hned. Postupuje skrze drobné procesy, které se dějí v přírodě, v našem okolí a v našich klimatických podmínkách – krach zkrátka nepřijde ze dne na den, pomalu se plíží a mění svět. Lidé si na to budou zvykat a čekat, až to „někdo“ zastaví. Ale toto „něco“ se nestane, pokud nespojíme síly. Musíme spolupracovat, ne se rozdělovat. A taková spolupráce je potřeba také ve vysoké politice a ve velkém byznysu – očerňování a nenávislné politikaření nás nikam nedostane. Každý musí začít od sebe – od jedinců až k těm obrovským strukturám, které mohou skutečně a zásadně rozhodnout o globálních činech. Ano, zažijeme krize a živelné pohromy, ale ty nás mohou spojit. Teď by bylo nejhorší zůstat v nečinnosti, nepohnout se ani o píď a jenom čekat. Obrat k lepšímu vyžaduje úsilí celého lidstva.

Jenže řada politiků tvrdí, že ekologická opatření zpomalí vývoj a ztíží každodenní život.

Už jsme ztratili více než padesát let, která jsme mohli strávit zlepšováním a změnami. Celá procenta lidí mohla jinak pracovat, používat jiné technologie: jít dopředu a zároveň ochraňovat společný prostor, ve kterém žijeme. Například na Slovensku ani jeden politik – ať už zprava, zleva, ze středu – ani jeden se nevěnuje ekologii! Hlavní opozičník dokonce prohlásil, že pro ekologii toho děláme příliš, a varoval, abychom to nepřeháněli s pařížskými smlouvami a podobnými snahami. To jsou absurdnosti! Lhostejnost nás zabije. Víme, co se děje, a přesto stále hrabeme peníze. A to neříkám jako nějaký ultralevičák! Říkám to jako obyčejný člověk. Ano, pracovat, podnikat, vyvíjet se, ale s rozvahou a bez ničení planety. Já jsem přesvědčený, že pokud budeme životní prostředí chránit, tak to bude cesta vpřed, nikoli úpadek do minulosti. Vždyť ani nejmodernější technologie nemusí být nutně proti přírodě.

Současný vývoj ale nevypadá příliš nadějně.

Samozřejmě to všechno vyprávím velmi optimisticky, nicméně přese všechno věřím v moudrost naší civiliza-

ce. Pokud bychom více důvěřovali moudrosti lidí, mohli bychom být dále. Podstatné je věřit v lidské bytosti.

V jednom svém díle zmiňujete slogan „Země nebude jediným domovem člověka“. Jaké jiné domovy nás čekají?

To jsem napsal v roce 1974, je to součást jednoho z mých triptychů. V pravděpodobném vývoji lidstva, pokud tedy lidé zvládnou udržet tuto planetu a pečovat o ni, nejspíš překročíme hranici planety Země. Civilizace bude růst nejenom spotřebou, ale také přirozenými potřebami, a to geometrickým rázem, a my musíme rozšiřovat území – budeme rozšiřovat své aktivity kvůli energii, prostoru, úžasným objevům a kvalitám, které mohou prospěšně ovlivnit vývoj lidstva. Do roku 1990 jsme poznávali vesmír, ale od roku 1990 jsme o kosmu získali více informací než za celou předešlou etapu. A netvrdím to pouze já, ale řada vědců předpokládá takový vývoj. Ostatně, proč bychom měli zůstat uvězněni pouze na této planetě? Ovšem podmínkou je, aby tato planeta zůstala zachována. S tématem života mimo planetu Zemi souvisí také můj cyklus o zamlženém vesmíru – není nic horšího než zamlžený prostor. Náš životní prostor si musíme udržet čistý a zdravý pro další rozvoj.

Foto © Anna Dornáková

Jaké je tedy místo člověka v kosmu?

Vesmír jako by čekal, jako by byl vytvořený tak, že očekává, až přijde hmota, která si začne uvědomovat sama sebe – vesmír čeká na vědomé bytosti. Samozřejmě i sám vesmír má před sebou miliardy roků vývoje, ale smysl tohoto obrovského prostoru je ten, že jej začnou poznávat myslící bytosti, které si uvědomují samy sebe – a tím doplní rozměr, který zatím vesmíru chybí. Vesmír zkrátka dostane globální podobu a především smysl, až jej začnou vnímat a poznávat takové osůbky jako my.

Lukáš Sentf
vedoucí vydání

